

Jakobus 4:1-10

In de voorgaande meditatie over Jakobus heb ik al wel een keer gezegd dat Jakobus best hard kan zijn in z'n uitspraken. Hij neemt geen blad voor de mond. De vorige keer bijvoorbeeld noemt hij de wijsheid van de zogenaamde leraars in de gemeente aards, ongeestelijk, ja zelfs duivels (3:15). In het tekstgedeelte van vandaag is de toon niet anders. Er is een hoop strijd bij de mensen aan wie Jakobus schrijft. De woorden strijden en vechten uit het 1^e vers betekenen letterlijk 'oorlogen en twisten'. Er is ruzie onder elkaar en Jakobus gaat daar fel tegenin. Blijkbaar heeft de ongeestelijke houding van de zogenaamde leraars in de gemeente z'n uitwerking niet gemist. Hoe kan het ook anders. Als leiders elkaar als concurrenten gaan beschouwen, dan kun je er van op aan dat binnen de kortste keren de gemeenteleden ook met elkaar over straat rollebollen. Jakobus noemt de mensen moorddadig en naijverig. Dat moorddadig moeten we niet al te letterlijk nemen. Denk u maar aan de bergrede van de Here Jezus in Matt. 5: wie in toorn leeft tegen zijn broeder zondigt al tegen het verbod van doodslag en dat geldt ook voor wie zijn broeder uitscheld voor dwaas of leeghoofd. De lezers van de Jakobusbrief zullen waarschijnlijk niet letterlijk vermoord hebben, maar misschien konden ze elkaar wel doodkijken of doodwensen of met hun mond, zoals 3:9 zegt, God loven en met diezelfde mond hun naaste vervloeken. "Dit kan zo niet!" zegt Jakobus. Ruzies tussen gelovigen worden veroorzaakt door verkeerde verlangens. We willen meer, dat kan zijn meer bezit, meer geld, maar ook een hogere status, meer erkenning. Dat was vooral zo tussen de leraars in de gemeente die Jakobus aanschreef. Men beschouwde elkaar als concurrenten. Denk je nu echt dat God mensen die zich zo gedragen zal verhoren als ze tot Mij bidden? *Gij hebt niet omdat gij niet bidt, of gij bidt wel, maar gij ontvangt niet, doordat gij verkeerd bidt.* Jakobus noemt hier de bekendste gebedsproblemen: niet vragen, de verkeerde dingen vragen, vragen met verkeerde motieven. En daarmee slaat hij de spijker op z'n kop. Als er in een gemeente onmin is, dan heeft dat ongetwijfeld z'n invloed op het gebedsleven. Vaak is het zo dat de mensen helemaal niet meer bidden. Men is drukker met de onderlinge partijchap dan met gebed. Als er in gemeenten meer voor elkaar werd gebeden in plaats van dat er over elkaar wordt gepraat dan zou dat ongetwijfeld een positieve uitwerking hebben op het geestelijk leven. Uiteraard hangt het er dan wel vanaf hoe er wordt gebeden. Soms kan het zo zijn dat in conflictsituaties nog wel

wordt gebeden, maar dan bidt men om de verkeerde dingen. Ik heb in conflictsituaties vaak meegemaakt dat er vooral gebeden wordt dat die ander mag veranderen van mening of van gedrag. Met andere woorden: je bidt vanuit de overtuiging dat jij het goed ziet en die ander fout. Of het Gods bedoeling is dat je zelf verandert komt niet bij je op. God wordt als het ware voor je eigen karretje gespannen. In feite gaat het dan dus niet meer om Gods wil in de situatie, maar het gaat er dan vooral om dat jij je zin krijgt. En dat is een verkeerde gebedshouding. Ik geloof dat heel veel conflicten en meningsverschillen in de gemeente hierop zijn terug te voeren. Gaat het om jouw mening, jouw smaak, jouw voorkeur, of gaat het om wat goed is voor de situatie waar de gemeente in verkeert. Wie zo bidt en zich door zijn eigen verlangens laat leiden wordt door Jakobus niet gespaard. Hij durft deze mensen 'overspelig' te noemen. Hier gaat het niet over kwalijke praktijken op seksueel gebied, maar over 'geestelijk overspel'. Als het volk Israel zich in de Oudtestamentische periode wendde tot andere goden dan werd dat door de profeten aan de kaak gesteld. Zij spraken dan over het 'overspelig nalopen van andere goden'. In feite zegt Jakobus hier hetzelfde. Wie zich laat leiden door zijn eigen hartstochten in het gebed, houdt er een wereldse manier van handelen en denken op na. Je pleegt als het ware overspel met de wereld. En dat kan niet. Vriendschap met de wereld is vijandschap tegen God!

Het 5^e vers is moeilijk te verstaan. Wordt met het woordje 'geest' nu de Heilige Geest bedoeld of onze menselijke geest. Het Grieks kent geen hoofdletters, als er in onze bijbel wel of niet een hoofdletter staat bij het woordje geest is de keuze van de vertaler. Bovendien beroept Jakobus zich op een schriftwoord dat niet terug te vinden is in het Oude Testament. De meeste uitleggers zien hier een vrije interpretatie van Jakobus van een aantal schriftgedeelten. De vertaling van het Boek heeft het als volgt vertaald: *Er staat niet voor niets in de Boeken: God wil de geest die Hij in ons liet wonen, helemaal voor Zich hebben.* Laten we aannemen dat deze vertaling juist is, dan is dit de enige plek in de Jakobusbrief dat de Heilige Geest ter sprake komt. Het betekent in dit geval zoiets als dat God ons de Heilige Geest heeft gegeven om een door de Geest geleid leven te leiden. Laten we ons leiden door onze eigen hartstochten dan leven we niet in overeenstemming met Gods bedoeling en dan is er ook geen gebedsverhoring mogelijk.

Hoe hoort onze houding dan wel te zijn tijdens ons bidden: Jakobus geeft ons vijf suggesties. De eerste is: onderwerp je aan God. Onderwerping betekent dat je in God je meerdere erkent. Je bent van Hem afhankelijk, leeft van Zijn genade en je kiest ervoor jezelf ondergeschikt te maken aan Zijn wil. De tweede suggestie is: verzet je tegen de duivel. Blijf uit de buurt van die dingen waarvan je weet dat ze je tot zonde verleiden. De derde suggestie: was je handen en laat je hart zuiver zijn voor God. Leidt een zuiver leven, laat je schoonwassen van de zonde en ontvang Gods zuiverheid en leef daar uit. De vierde: laat er oprecht verdriet zijn over je zonden. Als mensen op een zonde betrapt worden dan hebben ze daar vaak verdriet over. Dat bedoelt Jakobus niet. Dan heb je verdriet over de gevolgen van de zonden. Het gaat erom dat we verdriet hebben over de zonde zelf. Over ons zondig zijn. Het besef dat we met lege handen staan tegenover een heilige God. Ook hier zit nog wel een valkuil. Het is niet zo dat hoe meer zondebesef we hebben, hoe beter christen we zijn. Gevaar is dat we dan bij ons zondig zijn blijven stilstaan. Besef van zonde is nodig om te ontdekken waar je van verlost moet worden. God wordt meer geëerd als we juichen om die geweldige verlossing, dan dat we blijven hangen in onze zondigheid. De vijfde suggestie van Jakobus is: Verneder je voor de Here. Besef hoe klein je zelf bent, dan zal Hij je oprichten. Dit geldt voor ieder mens in de gemeente. We leven van genade. En omdat dat zo is, mag er geen enkele reden zijn voor hoogmoed, trots en partijschap. Het gaat nooit om onze eer en om ons gelijk, maar om de eer en het gelijk van God. Amen